

Märkus päevikus

«Teie poeg käitub väljakutsuvalt, on kaaslaste vastu ülekohtuselt halb ja julm.»

Julm?? Laps, kelle vanust veel ühekohaline arv märgib? Lapse ema sai närvišoki, isa aga asus asja selgitama. Läks kooli, rääkis lastega, jõudis veendumusele, et tema poeg siiski julm ei ole, vaid julmad on hoopiski need pedagoogilised võtted, mida õpetajad kasutavad.

«Austatud õpetaja! Käesolevaga teatan, et mina selle märkusega rahul olla ei saa...»

«Lp. vanemad! Kui te leiate, et Teie pojale on ülekohtu tehtud, eks kaaluge varianti tema üleviimiseks teise kooli, kus õpetaja oskab olukordi õiglasemalt lahendada.»

Nõnda kasvas ühest õpilaspäevikusse kirjutatud märkusest suur arveteklaarimine. Ei ole raske arvata, et kõige rohkem kannatas selles loos too õpetaja poolt julmaks, kuid vanemate poolt heaks peetud poiss. Kas sellest kooli ja kodu vahelisest lahingust poisile ka mingit kasu oli, ei oska arvata.

Või mida üldse arvata märkusest päevikus?

«Ei tööta tunnis kaasa, vaatab aknast välja.»

«Kodune ülesanne tege mata.»

«Jookseb vahetunni ajal ja käratseb.»

«Puges tunni ajal pingi alla.»

«Ei käitu sööklas korralikult, loobib kaasõpilasi leivaga.»

Jne. jne.

Kellel ei ole oma lapse päevikus taolisi märkusi? Eriti siis kui tegemist poistega. Tüdrukutega on asi lihtsam.

Tüdrukud on korralikud, nad ei käratse ega müra...

Oma laste kooliajast mäletan suurt soovi kirjutada päevikusse, et teate, kallis õpetaja, ta ei kuula mul kodus ka alati sõna ja mürab ning teeb veel igasuguseid üleannetusi, kuid ma püüan sellega ise hakkama saada. Aga jäi kirjutamata, sest teadsin ju, milline õpetaja päevikut karistusvahendina kasutab — milleks lapsele halba teha?

Muidugi, õpetajaid on igasuguseid. Üks kirjutab märkuse asja pärast, teine solvumise, kolmas karistuseks, neljas jõuetusest lapsega ise hakkama saada. Igasuguseid on ka lapsevanemaid. Üks võtab märkust kui tõsist hoiatust, teine kui isikliku vaenu avaldust, kolmas viskab koos lapsega õpetaja üle nalja, neljanda jaoks on see ennekuulmatu ülekohus.

Loo alguses toodud märkuse lugu oli järgmine: vahetunni ajal tekkis poiste vahel sõnasõda, mis kasvas ägedamaks, kuni üks poiss lükkas teist, teine pörkus vastu kolmandat, kolmas läks neljandale kallale...

Siinkohal tuleb meelde Lindgreni Väikevend. Tema ema arvas, et kõiki küsimusi peaks saama lahendada sõnade abil. Kuid ta ei osanud Väikevennale öelda, kuidas saaks sõnade abil lahendada probleemi: kes on tugevam?

Igiammustest aegadest on see probleem poistel lahendamist vajanud. Kas ja kui palju aitavad sellele kaasa õpetajate märkused päevikus, ei oska öelda... Mida üldse arvata märkusest õpilaspäevikus?

ELME TOOMEPUU